

26 Iunie 2016 – Ziua Internățională pentru Susținerea Victimelor Torturii

La 26 iunie este marcată Ziua Internațională ONU pentru susținerea victimelor torturii. Este ziua, când Convenția ONU împotriva torturii și a altor tratamente crude, inumane sau/și degradante, unul dintre instrumentele-cheie în combaterea torturii, a intrat în vigoare, în 1987.

De Ziua Internațională a ONU de susținere a victimelor torturii, constatăm cu îngrijorare că autoritățile RM nu și-au învățat lecția „toleranței zero” față de actele și infracțiunile de tortură, nici lecția evenimentelor din aprilie 2009, nici ulterioarele recomandări din multiple condamnări a R. Moldova la CtEDO cu privire la art.3 CEDO privind tortura și tratamentele inumane și degradante. Autoritățile continuă să ignore toate documentele naționale și internaționale la care este parte, privind ne-toleranța față de actele de tortură și tratament inuman și degradant.

Cerem autorităților RM, o dată în plus, să-și îndeplinească toate angajamentele asumate potrivit art. 3 al **Convenției Europene a Drepturilor Omului**, conform căruia „*nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante*”, precum și prevederile **Convenției ONU împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante**, inclusiv a **Protocolului de la Istanbul** prin care *nu se tolerează nici o formă de impunitate a tortionarilor față de atragerea lor la răspundere penală*, prin care se prescrie *înlăturarea oricăror condiții inumane și degradante din cadrul instituțiilor penitenciare*, precum și *anchetarea promptă și eficientă a acuzațiilor de tortură*

sau rele tratamente, fapt foarte actual în RM. ONG-urile din domeniu îți exprimă îngrijorarea privind situația cu privire la fenomenul torturii și a victimelor.

Amnesty International Moldova subliniază necesitatea urgentă de a crea cât mai rapid un Mecanism eficient Național de Prevenire a Alegațiilor de Tortură, în cadrul oficiului Avocatului Poporului, care va monitoriza și preveni din interior evoluția lucrurilor cu privire la cauzele de tratament inuman și degradant din RM.

Directorul executiv al organizației, **dna Cristina Pereteatcu** a accentuat: *"Deși fenomenul torturii este ocazional abordat de instituțiile statului, iar existența acestuia este deseori mușamalizată de cei care aplică tortură, prezența acestuia nu poate fi ignorată. Ca moștenitori ai unui sistem de investigație sovietic, în continuare suntem sesizați privitor la aplicarea torturii și tratamentului inuman și degradant în locurile de detenție. Inexistența unui Mecanism de Prevenire a Torturii în cadrul oficiului Ombudsmanului încurajează acțiunile de tortură și sfidează importanța acestui organ independent de prevenire a torturii și tratamentului inuman și degradant. Nici un Plan de Acțiuni pentru Drepturile Omului elaborat de către Statul Republica Moldova nu oferă remedii victimelor torturii, astfel ignorând valoarea și demnitatea acestora ca cetățeni cu drepturi depline. Solicităm guvernului să aloce fonduri atât pentru prevenirea acestui fenomen odios cât și pentru susținerea persoanelor care au fost supuse torturii și necesită ajutor pe termen lung din partea organizațiilor specializate."*

"De ce trebuie să investim în victimele torturii?" În opinia Dnei Ludmila Popovici, Directoare la **Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii „Memoria”**: *"Deoarece ei au acest drept, consfințit prin art. 14 al Convenției ONU împotriva torturii. 2) Deoarece impactul torturii este catastrofic pentru o persoana aparte, dar și pentru familia sa, pentru comunitate și pentru țară. 3) Deoarece reabilitarea victimelor ne oferă*

nouă tuturor șansa să dovedim că în țara noastră există Democrație, Justiție, Dreptate și Adevăr. Lista argumentelor pro-victime poate fi nesfârșită, dar în Moldova supraviețuitorii sunt discriminați, reduși la tăcere, abandonați de instituțiile statului, forțați să plece din țară, dacă nu pot rezista presiunilor, impunității, injustiției și indiferenței. Reabilitarea ar trebui să vizeze și să restabilească, în măsura în care este posibil, independența victimelor; capacitatea lor fizică, mentală, socială și profesională; integrarea completă și participarea activă în societate. Iar pentru aceasta, victimele au nevoie de sprijin. În acest context, noi, Echipa RCTV Memoria, facem apel la toate instituțiile de stat relevante, la reprezentanțele instituțiilor internaționale în Moldova, la societatea civilă și profesioniștii din diferite domenii – să se unim în sprijinul sutelor și miilor de oameni din întreaga țară, care au fost victime ale torturii și a celor care sunt încă torturați și astăzi, inclusiv în regiunea transnistreană. Ei au nevoie de noi. Iar noi avem nevoie de ei, pentru a face un front comun împotriva acestui fenomen distructiv și pentru susținerea victimelor”.

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM), în persoana consilierului juridic **d-lui Ion Guzun** a accentuat, că *”Parlamentul Republicii Moldova promovează Legea cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor. Adoptarea acestei legi este o necesitate acută atât pentru victime, cât și pentru agresor. Sperăm ca pe viitor statul să fie mai responsabil, dar societatea să contribuie ca această lege să fie implementată în mod adecvat – infracțiunile trebuie să fie prevenite, astfel încât n societate să avem mai puține victime ale violenței domestice, ale torturii, relelor tratamente etc, iar agresorii sau potențialii agresori să fie tratați în mod corespunzător.”*

Asociația Promo-LEX prin avocatul său, **dl Vadim Vieru** menționează, că *”tortura și relele tratamente aplicate*

de angajații organelor de drept din RM continuă să constituie unul dintre cele mai grave flageluri ale societății, deoarece aceste acțiuni produc urmări negative pentru victime. În 2015 au fost atestate multiple încălcări ale dreptului garantat de art.3 din CEDO. Chiar dacă autoritățile au elaborat o serie de acte normative strategice menite să redreseze situația, implementarea acestora lasă de dorit. Deseori, procurorii au refuzat să pornească urmăriri penale în cauze în care existența leziunilor corporale era aparent confirmată, se creează impresia tergiversării pornirii urmăririi penale pe cauze de tortură. De asemenea, multiplele cazuri de aplicare a torturii în regiunea transnistreană trebuie să trezească îngrijorarea întregii societăți de pe ambele maluri ale Nistrului, dar și atenția mecanismelor internaționale de monitorizare. Autoritățile trebuie să continue eforturile de implementare a proiectelor de construcție și reconstrucție a penitenciarelor.”

Centrul de Informare în domeniul Drepturilor Omului (CIDO) prin intermediul dnei **Olesea Perean**, expertă în domeniul DO, subliniază că, *tortura și relele tratamente constituie una dintre cele mai grave violări ale dreptului omului iar acordarea remediilor efective pentru victimele torturii constituie o obligație de bază a statului. Nu doar crearea de mecanisme de prevenție a torturii este necesară pentru a asigura respectarea drepturilor omului, dar și respectarea dreptului victimelor la reabilitare comprehensivă pentru diminuarea prejudiciului cauzat. Acordarea de sprijin și de remedii adecvate pentru victimele actelor de tortură și rele tratamente, formează corpul de obligații ale statului în acest domeniu. Constatăm cu regret faptul că Republica Moldova are restanțe la capitolul implementării art. 14 al UNCAT, dar și a Comentariile Generale N3 ale CAT, din decembrie 2012. Victimele actelor de tortură și relelor tratamente care au urmat evenimentele din 7 aprilie 2009, dar și în numeroasele cazuri individuale raportate de persoanele care au fost supuse torturi în timpul aflării lor în custodia statului, sunt în*

continuare ignorate și discriminate.

Organizații semnatare:

1. Amnesty International Moldova;
2. Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii „Memoria”;
3. Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM);
4. Asociația Promo-LEX;
5. Centrul de Informare în domeniul Drepturilor Omului (CIDO).